

Preferencje partyjne w drugiej połowie listopada (CATI)

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024

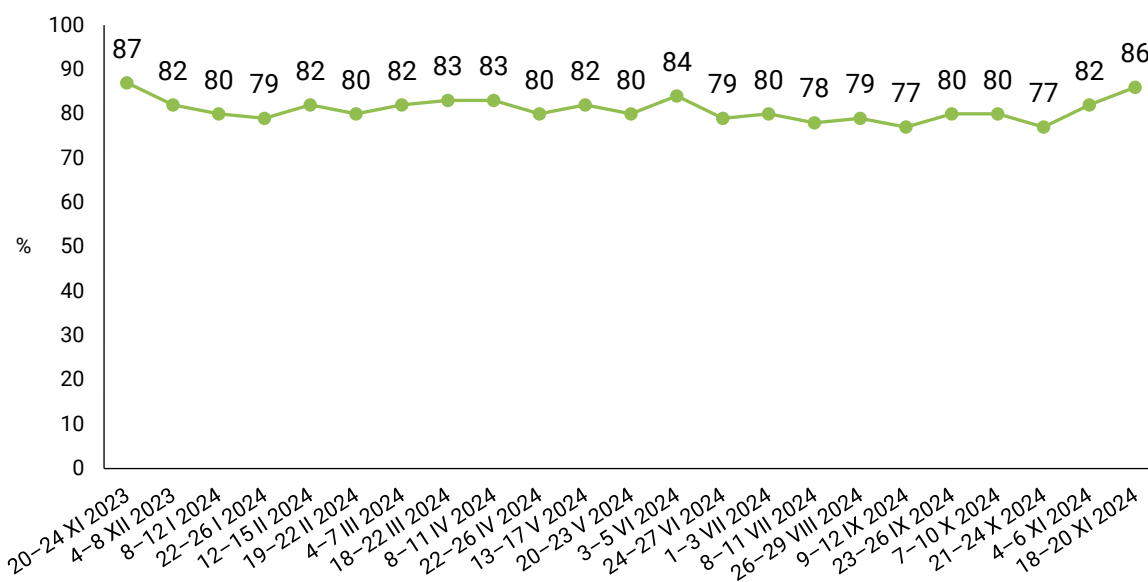
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Rozpędzająca się powoli kampania przed wyborami prezydenckimi w Polsce, a być może także nieoczekiwany wynik wyborów prezydenckich w Stanach Zjednoczonych, spowodowały wzrost zainteresowania Polaków udziałem w demokratycznych procedurach, w tym w hipotetycznych wyborach do Sejmu i Senatu. Gdyby wybory do parlamentu odbywały się w drugiej połowie listopada¹, udział w nich chcieliby wziąć – według własnych zapowiedzi – ponad cztery piąte uprawnionych do głosowania (86%), o 4 punkty procentowe więcej niż dwa tygodnie wcześniej i aż o 9 punktów więcej niż w końcu października. To najwyższa deklarowana frekwencja od listopada ubiegłego roku, czyli okresu bezpośrednio powyborczego. Jednocześnie możliwość udziału w wyborach parlamentarnych z góry odrzuca 8%, o 3 punkty mniej niż na początku listopada i 6 punktów mniej niż w drugim pomiarze z października.

CBOS

RYS. 1. Gdyby wybory do Sejmu i Senatu odbywały się w najbliższą niedzielę, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?

ODSETKI ODPOWIEDZI „WZIĄŁ(Ę)BYM W NICH UDZIAŁ”

Pominięto odpowiedzi „Nie wiem”, „Nie wziął(ę)bym udziału” oraz odmowy odpowiedzi

¹ Badanie „Aktualności” (13) zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganym komputerowo (CATI – 93,4%) oraz wywiadów internetowych (CAWI – 6,6%) w okresie od 18 do 20 listopada 2024 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

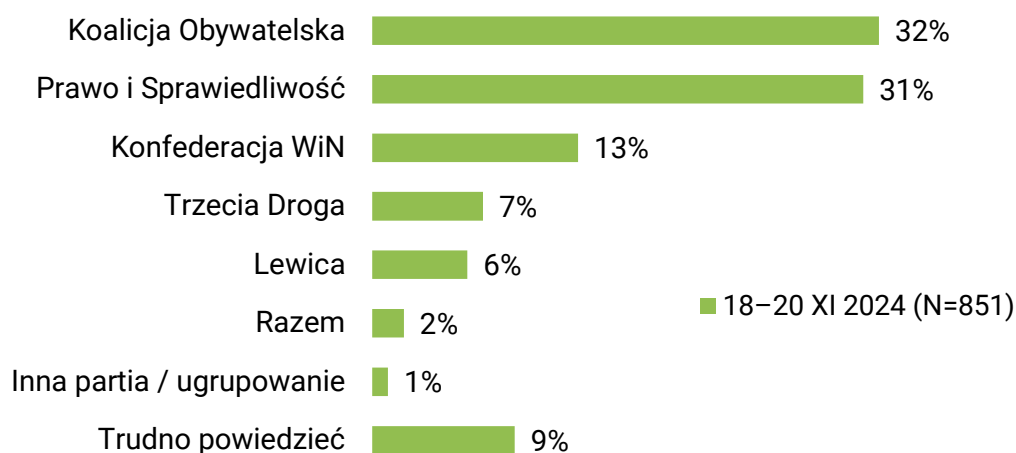
Druga połowa listopada przyniosła poprawę wyniku głównej partii opozycyjnej, przy niewielkim spadku notowań wiodącej partii koalicji rządowej. W wyborach przeprowadzonych w drugiej połowie listopada zwyciężyłaby Koalicja Obywatelska z poparciem prawie jednej trzeciej zadeklarowanych uczestników głosowania (32%). W porównaniu z pomiarem sprzed dwóch tygodni odsetek zwolenników najsilniejszej partii koalicji rządowej minimalnie się obniżył (spadek o 2 punkty procentowe). Na drugim miejscu znalazło się Prawo i Sprawiedliwość z nieznaczną stratą do lidera – na PiS chciałaby oddać głos także niespełna jedna trzecia zadeklarowanych wyborców (31%). W porównaniu z pomiarem sprzed wyborów w Stanach Zjednoczonych poparcie dla PiS wzrosło aż o 6 punktów procentowych. Zatem przewaga KO nad PiS wyraźnie się obniżyła, wracając do poziomu z początku października.

Na trzecim miejscu naszego rankingu ugrupowań politycznych znalazła się, tak jak w poprzednich miesiącach, Konfederacja WiN, mająca obecnie wśród potencjalnych uczestników głosowania 13% zadeklarowanych sympatyków. W porównaniu w poprzednim pomiarze również Konfederacja nieznacznie zyskała na poparciu (wzrost o 1 punkt), jej wynik jest obecnie taki sam jak na początku ubiegłego miesiąca.

Blisko granicy wyborczego progu dla koalicji (choć nadal poniżej niego) kształtuje się obecnie poparcie dla Trzeciej Drogi, na którą chce głosować 7% zadeklarowanych uczestników wyborów. W porównaniu z sondażem sprzed dwóch tygodni ugrupowanie Szymona Hołowni i Władysława Kosiniaka-Kamysza zyskało 2 punkty procentowe. Na piątym miejscu listopadowego sondażu znalazła się Lewica mająca 6% zwolenników, nieznacznie mniej niż dwa tygodnie temu (spadek o 1 punkt). Na znajdującą się obecnie poza koalicją rządową partię Razem, chce głosować 2% uczestników wyborów, o 1 punkt mniej niż w ich pierwszym pomiarze z początku tego miesiąca.

Wydaje się, że nieoczywiste, a zarazem wyraźne zwycięstwo Donalda Trumpa w wyborach prezydenckich w Stanach Zjednoczonych wywołało w percepcji politycznej Polaków coś, co w socjologii określa się jako efekt demonstracji. Bo oto okazało się, że w USA niedoceniana, m.in. w sondażach, republikańska prawica zwyciężyła w wyborach (choć zbierając mniej bezpośrednich głosów wyborców, ale zyskując więcej głosów elektorskich). Krajową pochodną tego zwycięstwa wydaje się obecny wzrost poparcia dla PiS, postrzeganego jako sojusznik Donalda Trumpa, który dokonał się jednak nie tyle kosztem spadku poparcia dla ich politycznych konkurentów, co – jak można sądzić – przede wszystkim w wyniku powrotu wyborców PiS, którzy wcześniej zwątpili i przeszli do kategorii wyborców niezdecydowanych. Wyraźnemu wzrostowi poparcia dla Prawa i Sprawiedliwości towarzyszy bowiem znaczący spadek odsetka wyborców wahających się, niezdecydowanych, na którą partię oddaliby swój głos (9%, spadek o 5 punktów procentowych).

RYS. 2. Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?

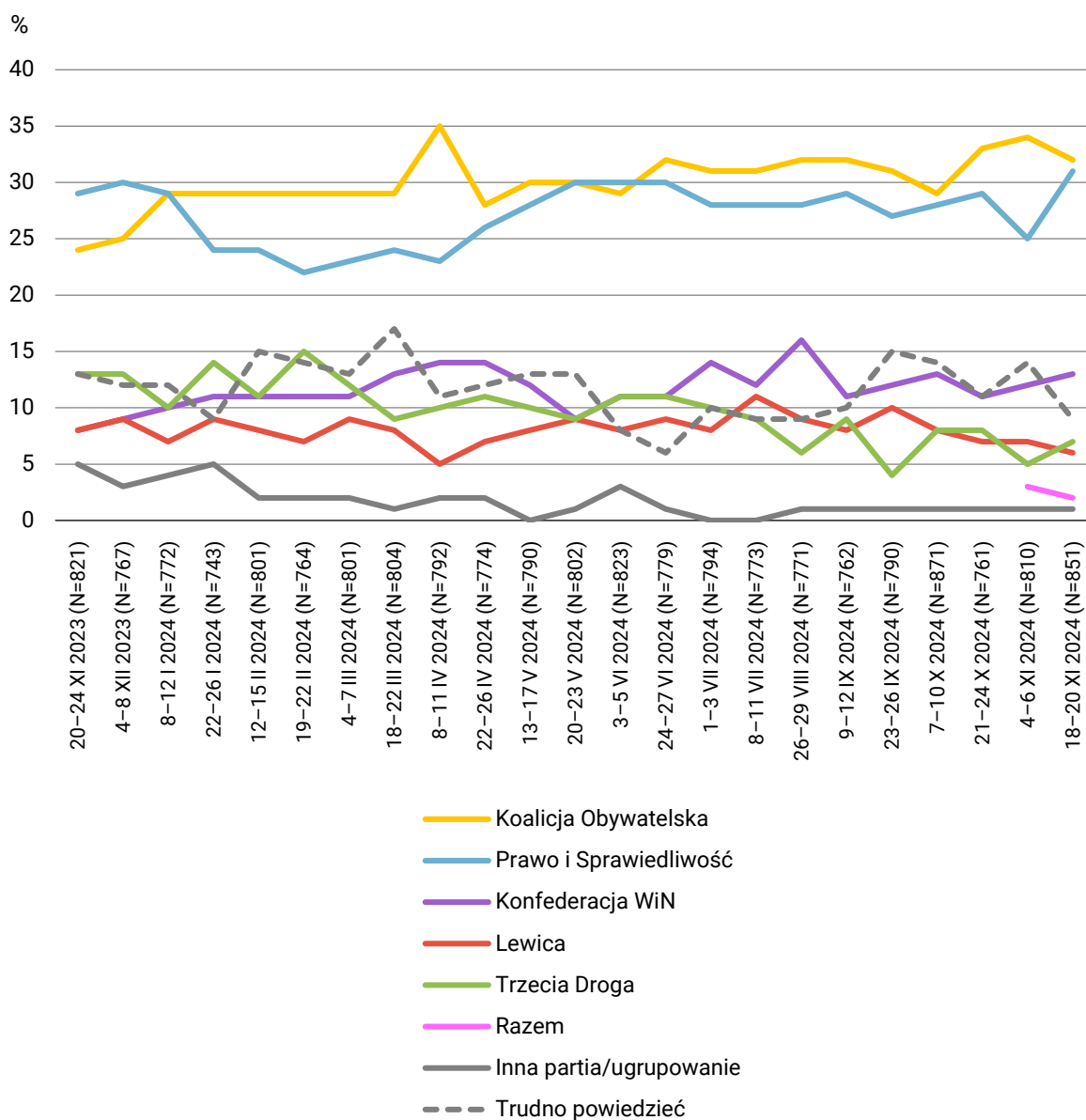
Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

TABELA 1

Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	1–3 VII 2024 (N=794)	8–11 VII 2024 (N=773)	26–29 VIII 2024 (N=771)	9–12 IX 2024 (N=762)	23–26 IX 2024 (N=790)	7–10 X 2024 (N=871)	21–24 X 2024 (N=761)	4–6 XI 2024 (N=810)	18–20 XI 2024 (N=851)
	w procentach								
Koalicja Obywatelska	31	31	32	32	31	29	33	34	32
Prawo i Sprawiedliwość	28	28	28	29	27	28	29	25	31
Konfederacja WiN	14	12	16	11	12	13	11	12	13
Trzecia Droga	10	9	6	9	4	8	8	5	7
Lewica	8	11	9	8	10	8	7	7	6
Razem	-	-	-	-	-	-	-	3	2
Inna partia/ugrupowanie	0	0	1	1	1	1	1	1	1
Trudno powiedzieć	10	9	9	10	15	14	11	14	9

Odpowiedzi badanych deklarujących, że, gdyby wybory do Sejmu i Senatu odbywały się w najbliższą niedzielę, to wzięliby w nich udział. Pominięto odmowy odpowiedzi. Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

RYS. 3. Na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?

Odpowiedzi badanych deklarujących, że, gdyby wybory do Sejmu i Senatu odbywały się w najbliższą niedzielę, to wzięliby w nich udział. Pominięto odmowy odpowiedzi. Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

Od maja, obok standardowej procedury ważenia opartej o dane socjodemograficzne, stosujemy również dodatkową wagę wyborczą.

TABELA 2

		Gdyby wybory do Sejmu i Senatu odbywały się w najbliższą niedzielę, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem	Nie wziął(ę)by udziału	
		%	%	%	
Ogółem		86	6	8	999
Płeć	Mężczyźni	85	6	9	469
	Kobiety	87	6	7	529
Wiek	18–24 lata	66	4	30	94
	25–34	92	3	6	155
	35–44	92	4	4	195
	45–54	82	8	10	164
	55–64	82	10	8	152
	65 lat i więcej	89	7	4	239
Miejsce zamieszkania	Wieś	82	8	11	411
	Miasto do 19 999	85	3	11	143
	20 000 – 99 999	89	7	4	194
	100 000 – 499 999	90	3	7	141
	500 000 i więcej mieszk.	92	3	5	109
Wykształcenie	Podstawowe	72	9	19	137
	Zasadnicze zawodowe	84	9	7	216
	Średnie	86	6	9	352
	Wyższe	94	3	3	294
Status społeczno-zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	87	6	7	393
	Własna działalność gospodarcza	86	3	11	117
	Rolnicy	71	7	21	33
	Emeryci i renciści	89	6	5	323
	Uczniowie i studenci	84	0	16	62
	Bezrob. i nieprac. z innych powod.	71	13	16	64
Miesięczne dochody netto	Do 1999 zł	83	4	14	165
	Od 2000 do 2999 zł	82	9	10	162
	Od 3000 do 3999 zł	85	12	3	145
	Od 4000 do 4999 zł	83	4	13	109
	Od 5000 do 6999 zł	91	5	4	160
	7000 zł i więcej	89	3	7	159
Zainteresowanie polityką	Bardzo duże	97	0	2	102
	Duże	97	1	1	263
	Średnie	86	8	7	452
	Niewielkie/ żadne	63	12	24	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	86	7	7	106
	Średnie	76	8	15	303
	Dobre	91	5	5	590
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	90	3	7	63
	Raz w tygodniu	92	4	4	304
	1–2 razy w miesiącu	80	12	7	108
	Kilka razy w roku	87	9	4	227
	W ogóle nie uczestniczy	80	4	17	288
Poglądy polityczne	Lewica	84	6	9	244
	Centrum	87	7	6	207
	Prawica	91	5	4	472
	Trudno powiedzieć	53	11	35	70

TABELA 3

		Na kandydata której partii/ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?								Liczba osób
		Prawo i Sprawie- dliwość	Koalicja Obywa- telska	Trzecia Droga	Lewica	Konfede- racja Wolność i Niepo- dległość	Razem	Inna partia / ugrupo- wanie	Trudno powie- dzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		31	32	7	6	13	2	1	9	851
Płeć	Mężczyźni	29	27	7	4	19	2	1	11	385
	Kobiety	32	36	7	7	7	2	0	7	466
Wiek	18–24 lata	18	11	0	14	45	8	0	5	75
	25–34	14	23	12	4	19	4	0	22	132
	35–44	20	27	10	7	17	3	0	16	183
	45–54	34	36	6	8	9	0	3	5	126
	55–64	38	44	5	2	5	0	1	4	128
	65 lat i więcej	49	39	5	4	1	0	0	2	207
Miejsce zamiesz- kania	Wieś	44	27	6	3	12	1	0	7	328
	Miasto do 19 999	39	29	11	4	11	3	1	3	133
	20 000 – 99 999	22	37	6	9	10	1	0	15	168
	100 000 – 499 999	16	38	6	6	16	0	2	15	123
	500 000 i więcej mieszk.	11	36	9	11	18	8	0	7	99
Wykształ- cenie	Podstawowe	67	16	0	2	14	0	0	1	103
	Zasadnicze zawodowe	47	32	6	1	8	0	0	6	168
	Średnie	24	33	6	6	15	3	0	12	307
	Wyższe	15	36	11	9	13	3	1	11	274
Status społeczno- zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	20	31	10	7	13	3	1	15	338
	Własna działalność gospodarcza	19	29	7	7	25	7	0	6	88
	Rolnicy	61	2	6	0	24	0		8	19
	Emeryci i renciści	50	40	4	3	2	0	0	2	305
	Uczniowie i studenci	1	17	0	21	47	7		7	52
	Bezrob. i nieprac. z innych powod.	26	16	16	1	16	0	0	23	49
Miesięczne dochody netto	Do 1999 zł	44	20	5	5	20	0	1	5	131
	Od 2000 do 2999 zł	50	27	7	2	8	0	0	6	130
	Od 3000 do 3999 zł	31	25	8	10	9	6	0	11	134
	Od 4000 do 4999 zł	32	36	12	10	5	0	0	4	113
	Od 5000 do 6999 zł	22	42	6	4	10	4	1	11	148
	7000 zł i więcej	13	41	5	7	24	2	0	8	125
Zainteresow- anie polityką	Bardzo duże	22	50	4	4	10	4	0	5	104
	Duże	25	36	8	6	14	4	2	6	274
	Średnie	29	31	9	7	12	1	0	12	348
	Niewielkie/ żadne	56	11	2	5	14	0	0	12	125
Ocena własnych war. mater.	Złe	61	13	4	1	13	0	1	6	92
	Średnie	35	28	5	5	11	4	1	12	216
	Dobre	24	36	8	7	14	2	0	9	543
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	66	8	6	0	6	0	2	11	59
	Raz w tygodniu	54	20	4	2	13	0	0	9	259
	1–2 razy w miesiącu	26	27	17	0	17	0	0	13	74
	Kilka razy w roku	21	41	5	7	14	4	0	8	200
	W ogóle nie uczestniczy	9	42	9	12	13	4	1	9	250
Poglądy polityczne	Lewica	7	50	9	19	1	6	0	8	227
	Centrum	7	44	13	3	17	2	0	13	176
	Prawica	53	16	4	0	18	0	1	8	418
	Trudno powiedzieć	44	43	1	1	5	0	0	5	30